

PREDSEDNIKI ŽELEZNIČAR- SKIH ORGANIZACIJ NA KONFE- RENCI V WASHINGTONU, D. C.

Konferenca je potrebna zaradi
novih problemov, ki jih stavi
Watson-Parkerjeva železniška
delavska postava.

Washington, D. C. — Predsed-
niki železničarskih organizacij
so se sešli v glavnem mestu na
konferenci, da se posvetujejo za-
radi novih problemov, ki jih sta-
vi Watson-Parkerjev železniški
zakon.

Minilo je najmanj deset let,
da ni bilo miru med železniškimi
ravnatelji in železniškimi delavci.
Po desetih letih se je to zdaj
prvikrat zgodilo. Adamsonov
zakon za osebnostno delo je bil
sprejet v letu 1916. Od leta 1918
do 1920 je vlada imela kontrolo
nad železniškim obratom. Ta
dva dogodka sta povzročila, da
se železničarji precej utrdili svo-
je pozicije. Ko je bil Esch-Cum-
minsov transportni zakon spre-
jet in so se železnice zopet vrni-
le pod privatno kontrolo, so že-
lezniški ravnatelji imeli priliko,
da so precej omajali pridobljene
pozicije železničarjev. Najhujši
udarec so prejeli železniški de-
lavci v letu 1922. Železničarji
so pa kljub temu ostali v ofenzi-
vi. Razvili so veliko agitacijo
za nacionaliziranje železnic po
Plumbomem načrtu. Kasneje so
prišli z bojem za sprejem Ho-
well-Barkleyjeve predloge. V

Sindikalni zakon v Italiji je v veljavi

Mussolini je imel "nagrobni go-
vor" ob pokopu "demo-liberal-
ne" Italije.

Rim, 20. maja. — Mussolini je
včeraj ceremonijalno pokopal de-
mokratično-liberalno Italijo, ko
je začel izvajati novi sindikalni
zakon. Na podlagi tega zakona
morajo biti vsi odrasli prebiva-
lci Italije organizirani v pet-
najstih korporacijah po indu-
strijah in poklicih. Korporacije
so pod direktno kontrolo fa-
šistske vlade. Stavke so odslej
nezakonite in vel spori med de-
lavci in delodajalci se rešujejo
pred posebnimi sodišči. Vse de-
lavske unije, ki niso vključene v
fašistovski konfederaciji, so tu-
di nezakonite.

Mussolini je ob tej priliki iz-
dal poslanico sledeče vsebine:

"Fašisti Italije! Zakon sindi-
katov, korporativna organizaci-
ja države, je danes izvršeno dej-
stvo. Demo-liberalna država, ag-
nostična in impotentna, je mir-
tva. Na njeno mesto je stopila
fašistična država. Prvič v zgo-
dovini sveta je konstruktivna re-
volucija, kot je bila naša, zbrala
na polju produkcije in dela vse
ekonomske in intelektualne moči
naroda ter jih naravnala k skup-
nemu cilju. Prvič je kreiran po-
tenti sistem petnajstih velikih
asociacij in postavjen na temelj
enakopravnosti, priznanja in za-
jamčenja njihovih postavnih
zdrženih interesov, ki so del su-
verene države. Naš eksperiment
je odločilen; naša vera je trdna.
Prepričani smo, da ta naš sistem
prestane preizkušnjo. Italijanski
narod, preroben v našem duhu,
zavarovan z našo disciplino in
tesno združen okrog simbola na-
še zmage, postane neuničljiva
skala politične, ekonomske in
moralne energije. Črne arceje!
V vaših zastavah je visoko živ-
ljenje. Proslavite z vašo voljo in
vašo vero ta dan, ki je najslaj-
nejši dan naše revolucije. — Be-
nito Mussolini."

Banka zapira vrata.
Carbondale, Ill. — Makanda
State banka je zapirala vrata. De-
ficit znaša \$20,000. (M21992)

Opekaški delavci zastavkali na vzhodu

Složni so belopoltni in zamoraki
delavci. — Tako je bila v
opekarne odpisana državna
policijska.

Haverstraw, N. Y. — To me-
sto je središče opekarne in lon-
čarske industrije na vzhodu. Tu-
kaj se dobiva vsake vrste stav-
binaki material, ki se izdeluje iz
lovice. Opekarški delavci, med
katerimi je veliko zamorcev, so
zastavkali zaradi prenizke me-
zde. Delavci so sicer predložili
svoje zahteve podjetnikom, a ti
so jih odklonili. Vseled nezno-
ne draginje so delavci zahtevali, da
se jim dnevna meza povzra od
enega dolarja do dolarja in pol.
Mesto da bi se podjetniki poga-
jali s svojimi delavci glede njih
zahtev, so pa prosili za zaščito
pred delavci. Tako je bilo od-
poslanih pet državnih policajev,
katerim zapoveduje šaržent, v
opekarne, da varujejo in čisti-
to tovarjare, katerih ni nihče u-
grozil.

Podjetniki so se že na razne
kraje obrnili, da dobe stavkoka-
ze. Nanovabili bodo tudi pobo-
jnike za izvajanje stavkajočih
delavcev. Toda zaveden delavec
ne gre iskati dela tje, ker so de-
lavci na stavki.

Francozi mesakirali poletje Damaščanov

Zopet so bombardirali Damašk
in razdejali tristo hiš. Stre-
ljanje je trajalo 15 ur.

London, 20. maja. — Franco-
ske čete v Siriji so zopet pokri-
le Damašk s bombami in granatami,
kakor se glasilo depeša, kate-
ro je objavil "Daily Express".
Več kot 500 prebivalcev, vaterši
žene in otroke, je bilo ubitih. O-
krog sto rebehih Sircev in dvaj-
set Francozov je tudi padlo.

Bombardiranje iz topov in
zrak je trajalo 15 ur in več kot
tristo hiš je v razvalinah. Fran-
cozi so dali samo eno uro časa
za izpraznitev dotičnega dela
mesta in le majhno število oseb
je moglo uiti na varno.

GOVERNOR RITCHIE JE ZA PRIZNANJE SOVJ. RUSIJE

Ritchie je kandidat za predse-
dniško nominacijo demokratič-
ne stranke. — Kadar Ritchie
govori, tedaj govori kot zaup-
nik velikega biznisa.

Baltimore, Md. — Maryland-
ski governor Ritchie se je v teku
svojega govora v Philadelphiji
izrekel za priznanje Sovjetske
unije po Združenih državah. Nje-
gov izjava se smatra za važno,
ker je Ritchie kandidat za pred-
sedniško nominacijo demokra-
tične stranke v letu 1928, obe-
nem pa glasnik neke velike fi-
nančne marylandске skupine.
Omenjeno izjavo je Ritchie po-
dal dva dni kasneje, ko je trgov-
ska zbornica Združenih držav
nastopila in se izrekla proti pri-
znanju Sovjetske unije.

Ritchie je govoril pred Ame-
riško akademijo za politično in
socialno znanost, ko je pripove-
doval svojim poslušalcem, da je
sovjetski režim edina forma vis-
njak ruskog ljudstva. Naglašal je,
da ta režim vzdržuje red in da
ugaja Rusom.

Na to je vzkliknil: "Koliko
časa smo mi opravičili pod ta-
kimi okoliščinami odklanjati pri-
znanje vlade, katero si je ljud-
stvo druge dežele vzpostavilo za-
se in ki vzdržuje odredeno avto-
riteto tamkaj?"

Marylandski političarji sodijo,
da Ritchieja podpirajo interesi
za oddajanje električne sile iz
cestnih železnic v Philadelphiji.

ANGLEŠKI ŠTRAJK UDA- RI TRGOVINO

To pokazuje očiščena poročila.
Izšla iz Amerike v Britanijo
se je začela.

Washington, D. C. — Danes se
prizna, dasiravno je generalna
stavka v Britaniji trajala samo
psem dni, da se je skoraj prene-
halo uvažanje bombaža v Brita-
nijo. Poljedelski department
Združenih držav navaja v svo-
jem poročilu, da pojav in temu
dodaja, da je bila ameriška trgo-
vina s Britanijo odkodovana do
gotove meje. Trgovina s dru-
gim blagom, ki se izvaža v Bri-
tanijo, ni toliko trpela kot trgo-
vina s bombažem. Razkladanje
blaga s ladij v britanskih pristani-
h je od 4. maja pa do dvanajstega
akoraj prenehalo.

V letu, ki je končalo s dnem
30. junija 1925, se je izvozilo
iz Amerike v Britanijo za \$334-
751,000 bombaža. Ta vsota pred-
stavlja skoraj polovico vsega
poljskega pridelka, ki je bil iz-
vožen v tem letu iz Združenih
držav v Britanijo. Poljedelski
department pravi, da bo učinek
stavke britanskih delavcev tak, da
Britije uvozi manj ameriškega
bombaža, odkar se izdelano blago
izvaža iz Britanije. Britiko
ljudstvo bo za nekaj časa imelo
znižano kupovalno moč, kar bo
zopet učinkovalo na ameriški iz-
voz.

Ameriško prasičje meso in
mast bodo v Britaniji nekaj ča-
sa bolj zahtevali, ker je ta mast
cenejša kot drugi mesni produk-
ti. Ko je bil v Nemčiji alab go-
spodarski položaj, je Nemčija
kupovala prasičje meso in mast,
ki je bilo nadomestilo za dražjo
mast. Britski delavci so vedno
revni, in bodo morali nekaj me-
secev izhajati z manj živimem,
kot ga dobo v normalnih časih.

Angleška tirijska vlada se bo boji na sovjele

Baldwin namerava poslati pro-
testno noto v Moskvo radi
simpatičnih izjav tekom ge-
neralne stavke.

London, 20. maja. — Angle-
ški zunanji urad namerava po-
slati protestno noto sovjetski
Rusiji radi simpatičnih izjav, ka-
tere so podali člani sovjetske
vlade v prilog generalni stavki
v Angliji. Baldwinova vlada
smatra dotične izjave kot kršit-
ev prijateljskih odnosov, ki
postoje med obema deželama.

Izvrševalni odbor rudarske
organizacije je včeraj sklenil
priporočiti rudarskim delega-
tom, da odobre načrt reorgani-
ziranja premogovne industrije
in zavrzijo vsak poskus znižanja
mezde.

OKLOFUTALA JE ŽUPNIKA.

Obnožena je bila v zapor.

Whitesburg, Ky. — Rev. Ar-
tie Broen je pridigal v svoji cer-
kvi, kako velik je greh, če si
ženska ostrize lase. Martha
Bates je precej časa poslušala
župnikovo zmerjanje, ko ji je
pa bilo preveč, je stopila pred
njega in mu dala zorko zaupnico.
Župnik se ni ravnal po svetem
plam, v katerem je zapisano,
ako te kdo udari po levem licu,
nastavi se desno, ampak je
dal ženo aretirati in tirati pred
sodnika. Sodnik jo je obsodil na
trideset dni zopora, ker je oklo-
futala župnika v cerkvi.

Povodenj v Italiji.

Rim, 20. maja. — Škoda vlad
povodnj v severni Italiji, kjer
sta se razlila reki Piava in Po, je
silna. Voda je zajela kmetstvo hi-
šo pri Piacenzi, v kateri je bilo
50 oseb. Daj so nesrečni uto-
nili ali so se rešili, ni še znano.

Debate na preliminar razorožitveni konferenci

Na drugi seji so se prepirali, kaj
je ofenzivno in kaj defenziv-
no orožje. Velika opozicija pro-
ti ameriški formuli.

Zeneva, Švica, 20. maja. — Na
drugi seji preliminarne razoro-
žitvene konference, ki je bila
včeraj, je bila vroča debata o
vprašanju, kaj je ofenzivno in
kaj defenzivno orožje. Ameri-
ški delegat Gibson je dejal, da
obrožje in obmejne utrdbe so de-
fenzivne, vsa druga orožja so of-
enzivna, opra, ki dominira teritorij
in ki je v stanu delati grožnje v
politične svrhe, je pa ofenzivna.
To stališče je bistveno zavzel tu-
di angleški delegat Cecil.

Francoški delegat Brouckere sta
pa pobijala to stališče. Brouckere
je v daljšem govoru alikal gro-
zote kemikalnega vojskova-
nja in dejal je, da konferenca bo
fialsko, če ne izključi kemikalij.
Sugestiral je tudi najširšo publi-
citetu glede oboroževanja, da se
s tam prepreči tekmovanje med
deželami v pripravah za nove
vojne.

Gibson in Cecil sta tudi aveto-
vala, da se naj vpoštevajo le ti-
sta oboroževalna sredstva, ki so
splošno znana. Francija pa ho-
de, da se vpoštevajo tudi nevidni
vojni faktorji in temu mnenju
sta se pridružili Nizozemski in
Švedski. Razorožitvena komisija
je končno sprejela predlog fran-
coskega delegata, ki se glasi, da
formula razorožitve mora obse-
gati geografske, ekonomske in
vojaške pogoje ter velikost pre-
bivalstva, od katerega zavisi ob-
orožena sila v vojnem času. Pr-
votna formula komisije je bila,
da se mednarodna razorožitvena
pogodba tiče le oboroževalnih
sredstev v mirnem času.

Ameriški delegat je predlagal,
da podkomisija, ki se bo pečala
z ekonomsko stranjo oboroženo-
sti, mora biti popolnoma ločena
od lige narodov. Ta predlog je
prodi kljub večji opoziciji.

SENATOR WHEELER MOGOČE ODPOTUJE POLETI V ANGLIJO

Njegovo potovanje bo imelo na-
men študirati delavske giba-
nje v Britaniji.

Washington, D. C. — Senato-
rja Wheelerja so vprašali, ako bi
hotel letošnjo poletje takoj po
zaključnem kongresnem zase-
danju odpotovati v Veliko Bri-
tanijo, da se tam snide z vodite-
lji in zastopniki delavske stran-
ke in Kongresa delavskih stro-

Marxova vlada v Nem- čiji dobila zaupnico

Socialisti so tudi glasovali, ko je
dr. Marx obljubil, da se bo
vlada ravnala po izidu refe-
renduma.

Berlin, 20. maja. — Parlament
je včeraj z veliko večino sprejel
deklaracijo nove nemške vlade
pod vodstvom dr. Marxa; edino
nacionalisti in komunisti so gla-
sovali proti. Socialisti so gla-
sovali za zaupnico, ko je dr. Marx
izjavil, da bo vlada spoštovala
izvid referendumu glede razla-
stve bivših monarhov in knezov,
ki se vrši 20. junija.

TIHOTAPSKA LADJA UJETA NA JEZERU ERIE.

Rochester, N. Y. — Colninska
ladja "CG-2330" je ujeta letos
prvo kanadsko tihotapsko ladjo,
ki je bila nalozena z opojnimi pi-
jaci. Zasečena je bila pred
svetlinikom Braddock. Odpelja-
na je pa bila v Ale, N. Y.

Rudarji v Angliji odklonili pogoje

London, 20. maja. — Delegat-
je rudarske organizacije v An-
gliji so danes na svoji konferen-
ci v Londonu z veliko večino za-
vrgli pogoje, katere je dala
Baldwinova vlada in na podlagi
katerih so voditelji Kongresa
strokovnih unij končali general-
ni štrajk zadnji teden.

Delegatje so sprejeli resoluci-
jo, v kateri izjavljajo, da odločno

odklanjajo vsako sugestijo za
znizanje mezde rudarjev zdaj ali
kasneje, kajti že sedanja meza
nikakor ne zadostuje za dostojno
življenje.

To znači, da bodo rudarji na-
daljevali stavko do skrajnosti.
Rudarji so s pomočjo drugih de-
lavskih organizacij organizirali
obsežno akcijo za nasiljevanje
svojih družin za časa stavke.

PILSUDSKI PRAVI, DA NE MARA BITI DIKTATOR

Izvršili ni nobene revolucije, temveč navaden vojaški puč.
Sam priznava, da je s svojim pučem preprečil revolu-
cijo fašistov ali komunistov, ki je bila neizbežna. Poz-
nanjski vodje se še protivijo novemu režimu.

Varšava, Poljska, 20. maja. —
Josef Pilsudski je absolutno od-
klopi idejo diktature, katero
mu sugerirajo od več strani.
Tako je dejal včeraj pred poro-
čevalci polkovnik Delugoszewski,
Pilsudski je adjutant in in-
timni prijatelj.

"Narodna skupščina bo skli-
cana v Varšavi še te dni z name-
nom, da izvoli novega predsedni-
ka republike," je rekel Delugo-
szewski. "Vsi sklepi skupšči-
ne bodo spoštovani in izvedeni.
Provizorična vlada se drži usta-
ve. Pilsudski je prepričan, da
na Poljskem ni stranke, ki bi sa-
ma mogla dati deželi mir in moč
za odvrnitev zunanjih nevarno-
sti."

Delugoszewski je dalje rekel,
da je red in mir povsod, razen
na Pomanjskem, kjer rani po-
litičarji in veleposelniki ter ge-
nerali Haller z nekaj polki voja-
štva še noče priznati novega re-
žima. Vojške čete se obdržale

perfektno disciplino in se adaj
vračajo na svoje postojanke.
Orožje, ki je bilo izročeno civil-
nim dobrovoljcem, je še vrnjeno.

Pilsudskijev prijatelj je pri-
znal, da drama zadnjega tedna
ni bila nobena revolucija, tem-
več navaden vojaški puč, ki je
pa bil potreben radi korumpira-
nosti in impotentnosti pranje vlade.

"Pilsudski ni imel načrta za
revolto," je dejal adjutant. "Vse
svet se bo čudil, ko izve podro-
bnosti našega okupiranja Varša-
ve. Zgodovina se nima take pri-
mere. Začeli smo vojaško giba-
nje le v znak moralnega prote-
sta proti korupciji v vladi. Ko
pa smo videli, da sta trdnjava in
armada na naši strani, smo šli
korak dalje in strmoglavili vlad-
o. S tem smo preprečili pravo in
veliko revolucijo, ki bi bila go-
tovo izbruhnila bodisi s skrajne
levice ali skrajne desnice. In v
tej revoluciji bi bila Poljska uto-
nila."

PANAMSKI DELAVCI SO DO- BILI POMOČ OD NEPRICA- KOVANE STRANI.

Panama, N. J. — 18,000 teka-
tilnih delavcev, ki so na stavki
v tukajšnjem mestu, so dobili
pomoč od strani, od katere so jo
najmanj pričakovali. V mestu
in okolici postoji organizacija,
ki tvori centralo za kakšnih 40
dobrotvornih, verskih in politič-
nih organizacij. Ta organizaci-
ja se imenuje "Associated Socie-
ties and Parishes of Panama."
Njen delokrog se raztega na
Garfield, Clifton in druge kraje
v bližini. Te organizacije so iz-
volile poseben odbor, ki je imel
nalogo posredovati, da se stavka
konča. Ta organizacija zdaj na-
bira denar za stavarjare in odpo-
slala je skupino trideset članov
v Washington, da zahteva senat-
sko preiskavo v tekstilni indu-
striji v tem mestu.

VELIKI GOZDNI POŽARI V KANADI.

Letala v službi ognjegaščev.

Winnipeg, Man. — V sever-
nem delu province Ontario in
Manitobe so izbruhnili veliki
gozdni požari, ki so zelo obsejni.
Ognjegašce prevažajo s letali,
ker so požari izbruhnili na več
mestih.

DELAVSKE ORGANIZATOR UBIT.

New York, N. Y. — Policijska
je našla ustreljenega William J.
Macka, organizatorja Unije
morskih živčnih delavcev, na
cestnem hodniku. Dve krogli
sta ga zadeli v glavo. Policijska
išče morilce.

NAROČITE SI KNJIGO "Ameriški Slaves"

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cleveland \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za izposojnino \$2.00.

Naslov na vso, kar ima stik s tem:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepu n. p. (April 20, 1926) poleg valnega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponoviti jo prejemamo, da se vam ne ustavi list.

ZENSKA STRANKA IN NJENE ZAHTEVE.

V Ameriki imamo dve večji ženski organizaciji, ki sta poznani v javnosti, ali zahteve teh ženskih organizacij se ločijo druga od druge kot noč in dan. Liga volilk (L. W. V.) zahteva zaščito žene v industriji in soglasja glede teh zahtev popolnoma z organiziranimi delavkami v strokovnih organizacijah, medtem ko narodna ženska stranka (N. W. P.) zahteva le enakopravnost žene in odklanja zakone za zaščito žene.

Enakopravnost žene z moškimi se res lepo sliši, kadar se izgovori. Vprašanje je pa tukaj, če se enakopravnost žene izvrši v sedanjih kapitalističnih družbi dosledno, kaj ta enakopravnost žene pomeni. Ženska stranka ne seže tako globoko, da bi to pojasnila, kajti k ti stranki spadajo večinoma le žene gospodujočega razreda. Kapitalisti nimajo ugovora proti tej zahtevi, ker oni dobro razumejo, kaj enakopravnost žene pomeni v kapitalistični družbi. V trenutku, ko se proglasi v kapitalistični družbi enakopravnost žene, nastopijo kapitalisti, da se prakličajo vsi zakoni za zaščito žene v industriji, ker se kapitalisti lahko sklicujejo na to, da so taki zakoni razredni. Veliko držav je omejilo delavne tedenske ure za delavke. Nekatere so celo sprejele osemurni delavnik. Zopet druge države so prepovedale ponočno delo za žene. Precej držav je sprejelo postavke, ki določajo minimalno mezdo za delavke. Ta zakonita minimalna mezda za delavke je zaradi tega potrebna, ker se kapitalisti zavedajo, da je laglje pritiskati na delavke, da delajo za nizko mezdo kot na delavce. Podjetniki bi plačevali neorganiziranim delavkam po par dolarjev na teden, ako bi v teh državah ne bilo določeno, da jim ne smejo plačati nižje mezde, kot minimalna mezda.

Članice ženske stranke ni treba delati za vsakdanji kruh. Tiste, ki pa delajo, pa opravljajo v podjetjih dobro plačano delo, in bati se jim ni treba, da bodo kdaj služile po dva, tri ali k večjemu po pet ali šest dolarjev na teden. Iz tega sledi, da je popolna ženska enakopravnost v kapitalistični družbi nemogoča, dokler kapitalisti lahko nastopijo na sodišču proti vsakemu zakonu za zaščito delavstva, češ, da so taki zakoni razredni in jih sodišča v resnici proglašajo za razredne in v protislovju z ustavo.

Socialisti tudi zahtevajo enakopravnost žene v vseh zadevah. Ali to je razumeti tako, da je enakopravnost žene šele tedaj mogoča, kadar bodo v človeški družbi pogoj, da se lahko izvede. Da so ti pogoji ustvarjeni, se pa mora sedanja družba že toliko preobnoviti, da ne bodo zakoni za varstvo delavcev v industriji proglašeni drug za drugim za neustavne, ali pa moramo biti na pragu socialistične družbe ali pa v nji.

Članice ženske stranke pa niso za socializem, one so za ohranitev kapitalizma. Prav dobro se počutijo, da jim ni treba delati in ustvarjati produktov, ki so za človeško življenje absolutno potrebni. Ako one govorijo o enakopravnosti žene, ne mislijo nato, da bi hodile delati v tovarne kot delavci, ampak menijo, da bi rade tako živele kot moški, ki pripadajo k gospodujočemu razredu.

Ako se zahteve ženske stranke pogledajo v pravi luči, tedaj se lahko reče, da skuša ta stranka pod pretvezo ženske enakopravnosti utihotapiti v ustavo Združenih držav nekaj, kar bankirji in podjetniki žele, da pride vanjo, da se odpravijo vsi zakoni za zaščito žene v industriji, da bode gospodujoči razred še laglje izkoriščal delavke v tovarnah.

Ta organizacija je dobila povabilo, da se udeleži desetega kongresa Mednarodne ženske sufražetke alijance v Ženevi. Kasneje je pa ta organizacija prejela odpooved, t. j., da ženski kongres v Ženevi ne bo sprejel delegatkinje iz organizacije kot delegatke z vsemi pravicami. Evropejske žene so pač spoznale zahteve ameriške ženske stranke, pa so njene zastopnice odklonile kot enakopravne delegatke. Zdaj izjavlja ženska stranka, da se vso eno udeležiti mednarodnega kongresa in da bodo njene delegatke imele le sesterški pomen. To je, da bodo imele na kongresu take pravice, kot jih imajo delegatke, ki so kot gostje na mednarodnih kongresih. Zeleti je le, da bi se ženska stranka kaj naučila na tem kongresu in po teh naukih uredila svoje delovanje v Ameriki.

BLIKE IZ NABELBIN

Delovne in družbene razmere.

Girard, Ohio. — Z delom gre tukaj slabo. To je Kuličeva gospodarstva. Pred predsedniškimi volitvami so nam obljubljali, ako bomo volili republikance, da bodo delo in polna "pele". O groznemu večini volilcev je glasovalo za Coolidge. Sedaj je pa na ravno obratno, ni ne dela in ne polne "pele". Večina delavstva pa se ne spregleda, da bi glasovali za svoje delavske kandidate, to je socialistične.

Tukaj imamo socialistični klub št. 222, kateri je aktiven, kolikor je v danih razmerah mogoče, v agitaciji za soc. časopise in literaturo. Po članstvu bi bil lahko veljiko večji, ako bi se delavstvo bolj zavedalo svoje dolžnosti. Na žalost je večina še vedno nevedna, kar je velika zapreka za izboljšanje delavskega položaja. Imamo tudi pevsko društvo medani zbor "Ljubljanski vrt", kateri se marljivo vadi v petju. Pevski zbor je v ponos girardski naselbin in je sodeloval po svoji najboljši moči pri vseh prireditvah bodisi kulturnih ali poslovnih društev, za kar mu gre priznanje.

Dne 22. t. m. priredi pevski zbor veselico v namiki dvorani na Belmont Ave., Niles, O. Vljudo so vabljene vsi Slovani iz okolice in bližnjih naselbin, da se omanjane veselice udeležijo; ob prireditvi vam vrnemo. Torej na svidenje dne 22. maja t. l.

Pred dobrim letom je bila ustanovljena tuka mladinska godba, katere precej dobro napreduje. Kot pri vseh kulturnih društvih, so tudi tukaj finančne potaškoče. Zato je zeleti, da bi bolj sodelovali, kar bi bilo vsem v korist.

Dalje so tukaj tri podporni društva. Da ne bo kdo mislil, da sem katero izpuštil na jih navadam: St. 49 S. N. P. J. št. 18 S. S. P. Z. in samostojno dr. "Slovenski šantje". Vsa ta društva so precej močna v članstvu. Tukaj zboruje tudi društvo št. 108 J. K. J. iz Youngstowna, Ohio.

Vsa gori navedena društva zborujejo in imajo svoje vaje v tukaj. Slov. domu, ker je Slovenski dom nekako arediše tukajšnjega družabnega in kulturnega življenja. Slovenski dom je še vedno pomagal kulturnim društvom na eden ali drugi način, čeravno je tudi on še v finančni stiski. Zato je tudi vseh nas dolžnost, da mu gremo o priliki na roko. Prepričan sem, ko se bo dom bolj opomogel, da bo še bolj pomagal našim ustanovam.

Dne 31. maja priredi veliko slavnostno veselico v svojih prostorih, na katero ste uljudno vabljeni vsi Slovani iz okolice in bližnjih naselbin, kot Youngstown, Niles, Warren, O., Bessemer, Farrell in Aliquippa Pa., da se omenjene veselice udeležite. Veselica se vrši popoldne in zvečer.

Sodelovali bosta tudi pevski društvi "Zvon" pod vodstvom P. Kogojca, mešan in moški zbor, in pevski zbor "Ljubljanski vrt" iz Girarda, prof. J. T. Belavici, katere nam bosta zapela več lepih slovenskih pesmi.

Program se prične izgovati ob 2. popoldne. Za postrobo in drugo bo skrbel zato izvoljeni odbor.

Torej na svidenje 31. t. m.—J. Kozin.

SUHAŠKO GLOSOVANJE V NEW YORKU.

Albany, N. Y.—Governer Al Smith je v aredo odobril Karlel-Phepsov zakonik načrt, po katerem se pri splošnih volitvah novembra meseca v državi New York glasuje glede prohibicije. Pri glasovanju bodo newyorški volilci odločili, če so zato, da se Volsteadov zakon spremeni v tem smislu, da ima vsaka država pravico določiti, kaj smatra za "dejanako upijanjivo pijačo".

Suhaško bodo akuali s sodnjako prepovedjo preprečiti to splošno glasovanje, kar je dovolj jasno, kako hinavski in zahrbtni so, ko hočejo z vsemi silami preprečiti, da bi volilci povedali svoje mnenje o ameriški prohibiciji.

Ali želi znati pravilno pisati in čitati slovensko? Naroči si "Slovensko-angloško slovnico", katero je izdal in tiska na prodaj Kajkova matrica S. N. P. J.

Preprečevanje nezdov v premogovnikih

Vzlic dejstvu, da se v premogovnikih Združenih držav dogaja mnogo nezdov, obstajajo metode, kako naj se take nezdove preprečijo. Mr. Scott Turner, ravnatelj federalnega rudniškega urada, trdi, da je ta urad končno dokazal, da je kameniti prah siguran lek proti širsim eksplozijam v bituminoznih premogovnikih. Skropljenje s kamenim prahom (rock dusting) se imenuje ta metoda, ki obstoja v tem, da se ves premogovnik oškropi s zadostno količino svetiljivega prahu, tako da se plamen začetne eksplozije uganje.

Vzrok velikih nezdov v premogovnikih je prah od premoga. Mnogi vprašujejo, zakaj se ta prah ne odstrani. Odgovor je ta, da je to nemogoče. Nekoliko premoga se ob kopanju, raspiranju, nakladanju ali prevažanju vedno razdrobi v prah in tega nihče ne more preprečiti. Mnogo pa se da storiti, da se zmanjša ustvarjanje ogljenega prahu in njegovo razprostiranje. To se deloma doseže z močenjem za časa kopanja in okropljenjem natovorjenega premoga. Najbolj oprezno ravna oni, ki rabi zaprte vozove, ostrooma ne naklada visoko zvrhane voz. Na tak način se preprečuje, da se kosi premoga razsipa na tla, kjer se drobijo v prah. Obenem se prepreči, da preprih raznese prah po premogovniku z vrha natovorjenega premoga. Ako premogovniki vozovi povzročajo ogljeni prah, ki se razprostre po premogovniku, je isto, kot bi človek poplaval vse vhode v premogovnik s amonitkom.

Stroji morejo dandanes okropiti s kamenim prahom jako hitro in poceni. Raba svetlobarvnega prahu, kot je prah apnenca, koristi tudi v tem, da razsvetljuje predore na poti in s tem preprečuje mnogo prevoznih nezdov. Dodim nekateri bolj napredni delodajalci, uporabljajo kameni prah v svojih premogovnikih, je žalostno dejstvo, da je tukaj več kot 30 odsto premogovnikov, ki niso še sprejeli tega praktičnega načina. Nekateri lastniki si prizadevajo, zmanjšati nevarnost ogljenega prahu s skroplitvijo vode. Dasi ta način je dokazano neuspešen, je vendar priporočljiv pri lokalnih eksplozijah.

Vzlic temu, da kameno opravevanje prepreči splošne eksplozije v bituminoznih premogovnikih, se bodo male eksplozije prahu in plina vendarle kedaj pripetile. V antracitnih premogovnikih pa bo še vedno ostala nevarnost lokalnih manjših eksplozij plina.

Plin najdemo v vsakem premogovniku in kameno opravevanje ne more preprečiti, da se vname. Pač pa to prepreči, da se takaj majhna lokalna eksplozija nikakor ne razširi dalje in ne povzroči eno izmed velikih katastrof, ki so posledica vnetja ogljenega prahu.

Vrednost kamene opravevanja za omejevanje eksplozij je bila nedavno dokazana pri dveh plinskih eksplozijah v Illinoisu osiroma v Pennsylvaniji. V enem slučaju se je 1709 ljudi nahajalo pod zemljo, v drugem 400. V prvem je smrtno ponesrečilo 5 ljudi in 19 v drugem, ali kameni prah je brez dvombe preprečil splošno eksplozijo, katere žrtve bi bili mialone vsi rudarji.

Rudniški urad priporočuje sledeče metode, da se prepreči, da se plin in prah ne vname.

1) Dobra ventilacija v vsakem delu premogovnika, t. j. dovolj močne zračne struje, da more ponesti a seboj vnetljive pline.

2) Raba dopustljivih razstreliv, ki se električno vnamejo, in odstranitev vseh nedopustljivih razstreliv.

3) Raba dopustljivih rudarskih svetilk (stroga prepoved otvorenih svetilk in rabe žigic) in raba pravilnih svetilk za odkrivanje plina.

4) Raba primernih motorjev na vseh strojih za rezanje in kopanje, in tudi primernih vrvi in ogib. Raba vozov, posutih s kamenim praškom.

Primerno ali dopustljivo po-

menja vrsto, ki je priporočana od rudniškega urada.

Ako se uporabljajo te štiri metode, odpadejo vse nevarnosti eksplozij v premogovnikih. — FLIS.

Ukazane deportacije Jugoslovancev

Za sledeče jugoslovanske državljane je bila zopet ukazana deportacija iz Združenih držav: Jure Brajković; rojen 10. oktobra 1891 v Perušcu. Polje-delec. Oženjen. Ima tri otroke. — 15. ali 16. julija 1925 se je izkrcal v Halifaxu. 8. septembra so ga pa carinarji vjeli na tovarnem kolodvoru železnice Michigan Central v Detroitu, Mich. Pravi, da se je v Windsorju (Kanada) sešel s človekom, ki je iseljenecem ponujal, da jih vtihotapi v Združene države. Plačati bi mu bil moral 50 dolarjev, če bi bil srečno prišel sem. Tujec ni spremljal iseljenecov čez mejo, ampak jih je iz Ford Cityja, Windsor, s avtomobilom odpeljal do kolodvoru in jih tam naložil na tovarne vozove. Ko so prišli v Detroit, so jih našli carinarji. — 18. marca je bila ukazana deportacija.

Božo Fajdič; rojen leta 1888 v Budaku, Lika. Oženjen. Prišel je s tujim potnim listom. Prvikrat je prišel v Združene države leta 1905 in je delal po raznih mestih do leta 1910; potem se je vrnil v domovino, pa je zopet prišel leta 1912 in delal po zapadu do leta 1920. Ima dva brata v Wyomingu in strica v Pennsylvaniji. Pravi, da je 27. februarja 1924 prišel v New York pod imenom Josip Vuković, da je dobil potni list v Zagrebu in da mu je bil tam tudi vizir, a ameriški konzul da mu ni nič dejal o kvoti. Skozi Ellis Island je prišel brez stitnosti. Ne more navesti nobenega razloga za izpremembo imena. Naposled priznava, da si je pribavil potni list od resničnega Josipa Vukovića, ki je prej tudi živel v Združenih državah; zamenjal je njegovo sliko s svojo in tako dobil ameriški vizum in bil pripuščan na Ellis Islandu. — 5. marca je bila ukazana njegova deportacija.

Ramadan Kamil. 28 let star, iz vasi Hranj, bitoljska oblast. Neoznjen. Izkrca se je 19. avgusta 1925 v Halifaxu. V Windsorju se mu je v neki restavraciji ponudil človek, ki je govoril bolgarsko, da ga v čolnu prepelje v Združene države. 15. oktobra ga je prepeljal na Belle Isle, oddto je pa peš prešel v Detroit. 17. oktobra je začel delati pri Ford Motor Co. — 30. januarja t. l. je bil aretiran, in 8. marca ukazana njegova deportacija.

John Kovač; rojen 15. avgusta 1893 v Podini, Vojvodina. Mašinist. Ima strica v Združenih državah. Prišel je sem leta 1911. Nekoliko krat je bil obsojen, zadnjič v februarju 1925 na eno do 14 let. 10. oktobra 1925 je bil puščen na parolo. 4. marca t. l. je bila ukazana njegova deportacija.

Ilja Magovčević (Magović); rojen 16. julija 1887 v Nikšiću, Crna Gora. Oženjen. 5 otrok. Aretiran je bil 25. januarja t. l. pri United States Coal and Coke Co. v Elbertu, W. Va. — Prišel je v Združene države 10. oktobra 1910, delal dve leti v Minnesoti, se vrnil v domovino, prišel sem zopet v februarju 1914, zopet delal leto dni v Minnesoti, potem pa odšel v črnogorsko vojsko. — 15. marca 1924 je prišel v St. Johns, N. B. Delal je v British Columbij, ko pa tam ni bilo več dela, je odšel v Hyder, Alaska. Tudi tam ni bilo zasluka, pa se je vrnil v Premier, B. C. — 5. marca 1925 je zopet odšel v Alasko, pa se ni tam zadrževal, temveč se je vkrcal za Seattle, Wash. Oddto je odšel v Thermopola, Wyo., in po sedmih mesecih v Elbert, W. Va. Tukaj so ga našli in 12. marca je bila ukazana njegova deportacija. Imigracijska oblast mu je dovolila, da prostovoljno odpotuje.

Mijo Markuš; rojen 14. januarja 1893 v Donjem Stativu pri Karlovcu. Oženjen. Ima otroka. — V februarju 1923 je iz Hamburga odpotoval v Buenos Aires, v Argentini je ostal leto dni; potem je odšel v Valparaiso, Chile, in kmalu na to v Limo, Peru. Tam je ostal 14 mesecev, potem pa odpotoval v Manzanil-

lo, Mehiko, kamor je prišel 29. avgusta 1925. Kakšne tri mesece je bil v Nogales. Tam se je seznanil z nekim "Frank Alekom", ki se mu je ponudil, da ga za 150 dolarjev vtihotapi v Združene države. Z nekim Markom Skurićem sta mu plačala 150 dolarjev naprej, drugih 150 dolarjev naj bi bil pa dobil, kadar bodo varni v Združenih državah. Prepeljali so se v avtomobilu, on, Skurić, neki Italijan in kofer. — Frank Alex ni bil s njimi. V Nogalesu, na ameriški strani, je ba je bil neki inspektor, ali jih ni ustavil. Markuš je imel namen, da odide v Phoenix, toda kakšnih deset milj od Nogalesa je bil aretiran. — 5. marca je bila ukazana deportacija.

Josip Paulić; rojen 18. marca 1900 v vasi Kovačević, občina Lasina, na Hrvaškem. Oženjen. Pravi, da je prišel v Kanado nekako pred av. Petrom, leta 1922; dognano je pa, da se je izkrcal v St. Johns, N. B., 11. aprila 1924. V Združene države pravi, da je prišel v marcu 1924, toda pokazan mu je telegram, ki ga je prejel v Hamiltonu, Ont., 25. aprila 1924. Na to odgovarja, da je bil morda maj, ko je prišel in sicer čez niagarski most. Nekemu človeku, ki ga je spremljal in je govoril angleško, je plačal 10 dolarjev, drugemu, ki mu je nosil kovček, pa 15. V Združenih državah je imel stitnosti zaradi ba je nekakih nepravilnosti pri kupovanju hiše, toda puščen je bil na svobodo pod bondom. Delal je pri Westinghouse Co. v East Pittsburghu in pozneje na železnici Pennsylvanije v Pittsburgu, Pa. — 12. februarja t. l. je bil aretiran. Pri drugem zaslišanju, kjer je imel tudi odvetnika, je poskušal napraviti vtisk, da je legalno prišel v Združene države. Pravi, da mu je ameriški konzul v Hamiltonu dal vizum in da je to bila nekakšna knjižica. Medtem, ko je v prvi izjavi dejal, da ni videl nikakršnega inspektorja, je pozneje rekel, da ga je inspektor pustil, ko mu je izročil konzulovo knjižico. V imigracijskem uradu v Buffalu ni nikakršnega zapisa o njegovem pripustu. — 20. marca je bila ukazana deportacija.

Lazo Postić; rojen 26. novembra 1892 v Perni pri Topukem. Neoznjen. V oktobru ali novembru 1910 je bil legalno pripuščan v Baltimore. Leta 1921 je bil v Milwaukee, Wis., obsojen zaradi prevare (confidence game) na tri leta, od katerih je odslužil dve in pol. 18. novembra 1924 je bil zopet v Akronu, O., pod imenom Sam Kamos obsojen na 1 do 7 let zaradi tatvine. — 29. decembra 1925 je bila ukazana njegova deportacija.

Marko Ristić, rojen v vasi Dupeni, Macedonija, v avgustu 1. 1901. Oženjen; ima otroka. Rad menja svoje ime. Imenuje se Ristić, Rističević, Nick Vasil, Vasilović, pa se zdi, da sam prav ne ve, katero ime je pravo. — Bil je aretiran 12. januarja t. l. v New Brightonu, Pa., skupaj s nekimi drugimi Macedonci, ki so bili izpuščeni, ko so dokazali, da legalno prebivajo v Združenih državah. Ristić je pravil, da je prišel v Združene države v jeseni leta 1920 iz Francije, in da je potoval v drugem razredu. Pravi, da ne zna ne čitati ne pisati, da je imel jugoslovanski potni list iz Bitolje in da mu je tudi ameriški konzul tam izdal vizum. (V Bitolju ni ameriškega konzula). Vse svoje papirje je izgubil. Dalje pravi, da je bil več kot dve ali tri leta v Lorainu, O., da je tam delal v National Tube shop, da pozna tam mnogo ljudi, toda ne ve za noben naslov. Iz Loraina je ba je odšel v Cleveland in tam delal 3 do 4 mesece, potem pa prišel v New Brighton. Nima nobenih papirjev, s katerimi bi mogel dokazati, kako dolgo je v Združenih državah. Tudi ni nikomur posiljal denarja, da bi se potem pošte mogel dognati čas, ki ga je preživel v Združenih državah. Ellis Island naznanja, da od januarja 1919 do decembra 1921 ni v zapiskih ne enega tistih imen, ki jih je rabil. — Neki Rangel Melev je odšel v Lorain, da bi znanel, ali ima tam kakšne znanke; ki bi mogli potrditi njegove trditve, toda vrnil se je brez rezultata. Pozneje so se oglašili neki Josip Poap Todoros in Stoyke Traykos, in on pravi, da ju pozna, in da sta prišla v

ZARKOMET

Nabrani, prodani in oddani.

Dnevna vest: "John L. Lewi, predsednik U. M. W. A., je v vernerju Pinchota zagotovil glasove rudarjev v Pennsylvaniji. Ker je Pinchot dobil najmanj glasov, se lahko sklepa, da "zagotovljeni glasovi" nekje pčivali.

Ne bojte se, Poljaki!

Listi poročajo, da je poljski poslanik zagotovil ameriško vido, da Pilsudski ne bo diktator. Strahopetni poljski demokrati je bi morali vendar vedeti, svetli stric v Beli hiši, kakor svetli oče v Vatikanu, nima čisto nič proti diktatorjem, ki čuvajo svoto privatno lastnino.

Novice, ki bi bile novice.

Francija išče posojilo v Jugoslaviji. Angleški (in ameriški) delavci so odslužili starokopitne vodtelje.

Ogrska se je razorožila. Irci so se versko pobotali. Čikaški župan se odpelje.

Florida prihodnji mesec in ostane tam štiri tedne. Franciškanka tiskovna kompanija je priznala unijo tiskarskih delavcev.

Trunkov vaudeville.

Veleumni Trunk ima nov magično besedo "kokolore", katero "pana" rdečkare. Vse kaže, da bodo "našinci" kmalu imeli pravcarke "črne bukke", bodo polne takih magičnih besed. In tedaj bo rešena sveta bera!

Trunk zadnje čase izpreminja taktiko (morda je dobil ukor iz čikaškega "hedkvodra"). Izpreva je jezdit visokega učenjaka, akega konja in metal iz torb dolge pridige kakor star misijo nar, zdej pa čepi na tleh poleg Černeta in zabavlja prostaklije. Vsekakor je bil poučen, da "našinci" ne prebavijo "učenih" la-tinskih, francoskih in korško-nemških zvodenih fraz, pač pa imajo rajši, če gospod učenjak našene rdečkare za "kladami, lopovi, norci, širokimi ustmi in filikneži" ter jih "pana" s magičnim "trara tutiti" in "kokolore".

S to taktiko prostakega nahruševanja in zongliranja z besedami je pa Trunk zajradl v kalne vode starih farovskiht metod, ki so bile v navadi že pred dvajsetimi leti. Koliko je takobojna taktika pomagala farovski stvari, se g. Trunk lahko informira pri svojih ljudeh, ki so še toliko časa tukaj. Nam je pomagala — zato: Welcome!

Mladi starci — stari otroci.

Dogma je obroč, ki obkroža človeško pamet, da ne more sama razsojati. — George Moore.

Pertinentno vprašanje.

Ali pride tudi madžarski škof Zadravec na evharistični kongres?

Kdo pa ne ve tega?

Vest v listih: "Ruske čete so ob poljski mejli!" In francoase ob nemški mejli!

Konferenca ni oborožena.

Poročevalec "The Daily Bluff-ferja" javlja iz Ženeve: Delegatje preliminarne razorožitvene konference so pustili svoje revolverje v hotelu, ko so šli na sejo...

Dobra je Jugoslavije.

V Beogradu so ustrelili — mgarca.

K. T. B.

Združene države na isti ladji, na kateri je on dopotoval. Vprašan ali se je kdaj posluževal imena Risto Markos, pravi, da se je. Toda med tem ko on trdi, da je prišel v deželo leta 1920, pravi-ta Todoros in Traykos, da sta prišla t. 1921. Tudi nista prišla v drugem, ampak tretjem razredu. Na to odgovarja, da je n-mara tudi on prišel v tretjem razredu. Tudi se spominja, da je bil potreben grški potni list, in misli, da je njegov potni list bil grški. — Imigracijske oblasti so prepričane, da je prišel ilegalno, in na nikakor ne more dokazati nasprotno. — 23. marca je bila ukazana deportacija.

Skonvencije hrvatske
hratske zajednice

Poročila raznih konvencij odborov končana.—Tožbe in pritožbe vzele celi dan.—Prošnje dele precej zamude časa.—Dela glavne uprave zedinjene H. B. Z. odobreno.

Cleveland, O., 19. maja.—Različni odborniki so končali s svojimi poročili. Ravnotako drugi, a danes je bil skoro ves dan porabljen za odobrovanje prošnje, pritožbe in tožbe. Pred konvencijo je bilo doprinesenih veliko prošnje, pritožb in tožb. Odbor je poročal, kaj se je sklenilo glede posameznih pritožb, tožb ali prošnje. Kritizirali so gotovo sklepe tega odbora in prejšnjih odlokov, ali končno so bili v glavnem potrjeni vsi sklepi tega odbora, izjemši onih, katere je konvencija sama rešila.

Take kritike raznih odlokov so zamujale delo, katero ima konvencija opraviti, predno se razidejo delegati. Večkrat se je povajalo eno in isto, delegati so se jezili in končno zaključili vsa, ko nadaljnj debate ali ugovarjanje proti odlokom gori imenovane odbora ali pa sklepom konvencije.

Prošnja društva v Whitingu, Indiana, ni bila celotno odobrena. To društvo je dalo prošnjo, da bi se jim podarilo vseh šest lotov, katere lastuje H. B. Z. v Whitingu, Ind. Konvencija je določila, da se lote prodajo društvu za \$4.200, akoravno so sedaj vredne od osem do deset tisoč dolarjev. Na teh lotih misli društvo zidati svoj dom. Društvo sv. Jožefa v Kansas Cityju je ugodila, da se najame aktuarja, kateri naj pronajde, da-li ni družine, pravzaprav člani tega društva do manjšega asessmenta. To radi tega, ker po združenju je odstopilo približno 800 članov od društva.

Poročilo odbora za novine se je vzele na znanje, ker poročal ni drugega, kot da se je storilo vse odkazano delo. Prešlo se je nato na odobrenje dela glavne uprave zedinjene H. B. Z. V celoti je bilo odobreno, ali sledile so kritike posameznih odborov uprave.

Joseph A. Siakovich, poročevalec.

MILJONAR, KI JE IMEL VELIKO SITNOSTI Z ŽENAMI, UMRL.

New York.—Po enotredenski bolezni je umrl na svojem domu 73-letni milijonar W. E. D. Stokes, lastnik Ansonia hotela. Pokopala ga je pljučnica. Njegovo premoženje znaša kakih osem milijonov dolarjev. Njegovo življenje je bilo brezplodno, vendar pa je bil mnogokrat v časopisih in sicer radi njegovih velikih sitnosti, ki jih je imel z ženskami, oziroma s svojimi ženami. Stokes je leta 1895 poročil neko mlado in bogato Čileanko, ki jo je neki francoski umetnik proglasil za najpopolnejšo krasotico na svetu. Pet let kasneje ga je ta razporočila ter se poročila z nekim armadnim častnikom.—Enajst let kasneje se je Stokes poročil z neko dvaindvajsetletno Američanko, katero je osem let kasneje tožil za razporoko, obtožujoč jo, da je imela razmerje s kakimi desetimi moškimi. Tožba se je vlekla par let, končno je bila žena proglašena za nedolžno, toda razporoko pa le ni dobila. Pozneje se je Stokes s to svojo ženo še dolgo tožil in ona z njim. Razume se, da se tu ni šlo za nič drugega kakor za milijone.

POLICIJA PRIJELA 4 BANDITE BREZ STRELJANJA.

Chicago, Ill.—Štirje banditi so vstopili v prodajalno Gustav Dembowskega za namenoma, da lastnika oropajo. Policija James Kahn in Thomas Burke sta pa šla mimo prodajalne, ko so bandite pihali gospodarja v zadnjo sobo. Policija sta vstopila in potegnili svoje samokrese. Bandite je so udali in jima izročili svoje samokrese. Policija sta jih odgnala na policijsko postajo, kjer so bandite povedali svoja imena.

Agitirajte za "Prosveto"!

Prvič vozila avto
in ubila ženo

Število avtomobilskih žrtev v Cook okraju naraslo na 296.

Chicago.—Petintridesetletna mrs. Grace Spillman je pred enim tednom kupila avtomobil na obroke. Njen mož je prve dni vodil avtomobil ter ji naročil, da ne sme iti izven domačega bloka. V sredo pa je Spillmanova, v pričanju, da zna že dobro voziti, odpeljala se k svojem zobjozdravniku na Roosevelt cesti, blizu Central Park ulice. Na trotoarju je bilo precej oseb. Dvaindvajsetletna mrs. Evelyn Lesnik, 1225 S. Kolin ave., je šla baš takrat tam mimo, porivajoč pred seboj otroški voziček, v katerem je ležalo njeno malo dete.

Spillmanova je privzela po Central Park ulici z veliko hitrostjo—očividci pravijo, približno 28 milj na uro—na vogalu zadela v nek tovarni avtomobil, nato obrnila in v nek voz ter končno zajadrala na trotoar. Vse to se je zgodilo v par trenutkih. Izid je bil strašen: Mrs. Lesnik je obležala mrtva na licu mesta, njenega otroka je vrglo iz vozička in dobil je težke poškodbe, pet drugih oseb pa je bilo težko ranjenih.

Mrs. Spillman je krčevito jokala, ko so jo aretirali. Toda vse njene solze ne bodo več priklade nazaj k življenju matere nedolžnega otroka.

V sredo sta bila ubita še dva starca, tako da je število od 1. januarja od avtomobilov ubitih naraslo na 296.

V torek sta bila ubita neki deček in neki mož, ki sta v gurnjem skupnem številu že všteta.—Šestletni Franklin R. Daily se je igral na trotoarju nasproti svojega doma. Na drugi strani ulice je zagledal mater, ki se je vračala iz neke trgovine. Vsa vesel je stekel preko ulice k njej, toda do nje ni prišel. Sredi ceste so ga zmečkala kolesa avtomobila.

Učiteljica Alice Porter, stara 20 let, je bila nedavno poškodovana od nekega taksijskega. Tožila je za odškodnino in v sredo so porotniki odločili, da ji mora taksijska kompanija plačati \$30.000 odškodnine. Ernest Waymire iz Brazila, Ind., je bil aretiran, ko je z divjo naglico drvel s svojim avtomobilom akosi nekatera mesta v Indiani, onstran črkeške in illinoijske meje. Sodnik je določil, da se mora udeležiti pogreba dveh možkih, ki sta bila povožena od nekega avtomobila. Po pogrebu mora priti na sodnijo, da dobi zaslužen kaznen.

Mal vzroki—velike posledice

Razil si prst in umrl.—Streljanje radi igre.—Učenec farne šole se obesil, ker je bil kregan.

Chicago.—Štiridesetletni delavec Oscar Williams se je pri delu v neki tovarni, kjer izdelujejo lesene zaboje, oprasal ob neki deski. Pod kožo mu je obtičala mala trkica, radi katere se je začelo gnjotiti. Nastopilo je zastrupljenje krvi in v sredo je umrl na svojem domu.

Chicago.—Šestletna Jeanette Gaspari in sedemletna Rosa Guerra sta se kakor navadno igrali zadaj za domačo hišo. Njunji materi sta sestri. Med igro je Rosa vzele svoji soigralki njeno punčko. Jeanette je tekla k matri in jo tožila.

Mrs. Gaspari je poklicala svojo sestro ter ji rekla, da naj vzame svoji hčerki tisto punčko. Mrs. Guerra tega ni hotela storiti, zato je Gasparijeva stopila v stanovanje ter se takoj vrnila z revolverjem in oddala en strel na svojo sestro. K sreči je ni zadela, temveč samo zdrobila neno sipo. Toda prav lahko bi se radi tiste malenkosti pripetila huda nesreča. Mrs. Gaspari se bo morala zagovarjati pred sodiščem radi svoje vročkovnosti.

Cleveland.—Trinajstletni John Roman, učenec neke poljske farne šole, bi imel v sredo dobiti od šolskih nun nekako mezgaljo, ampak ni prišel v šolo po njo, kajti ležal je doma na mrtvaškem odru. Njegova mati ga je namreč prejela dan radi neke stvari ošela, naker se je obesil.

ZDRAVSTVO

Poljudna beseda o higijeni in skrbi za zdravje.

PROTI MUHAM.

Prihaja čas, ko nam bodo zopet muhe delale nadlego. Ker pa muhe ne dražijo samo lenuha, ki rad poleži, ampak so tudi krive mnogih bolezni in smrti pri hiši, zato je potrebno, da se malo seznanimo z njihovim življenjem.

Muh je več vrst, hlašo muho pa poznamo vsi in zato ni potrebno opisovati njene zunanosti; manj znano je, kako se muha razvija.

V marcu in aprilu oživi toplo pomladno sonce otrple muhe, ki so preživele v kakem skritem kotu zimo. Malo nerodne so še in v tem času vidimo večkrat, kako se zaletavajo sem in tja; otroci pa jih obsodijo, da so pijane. Čez par dni je muha že toliko sveža, da se spozna v toplem svetu in leže prav takoj jajčeca, najraje v gnoj, ki ga tvorijo slabo prebavljeni konjski odpadki.

Izid je bil strašen: Iz jajčec se izležejo v par dneh žerke, ki so bele barve in se lahko same preživljajo. Potem se pa žerka zabubi na ta način, da postane njena koža trda, preobraza se dalje v sodčkasto in okroglo žubo, iz katere izleže mlada muha, ki je takoj zmožna življenja. Muha, ki je preživela zimo, živi tako dolgo, da dočaka svoje osme potomstvo. Ker leže muha na tisoče jajčec, zato ni čudno, če se jih iz malega številca, ki preživi zimo, izleže tako ogromna množina. Dognano je, da ima ena muha v treh mesecih okrog 100 milijonov potomcev.

Muha je velika nevarnost za naše zdravje. Ne škoduje nam v tem smislu kot čebele, kače ali bakterije. Če bi muha živela samo na čistih krajih, bi bila popolnoma nedolžna živalica. Muha je nevarna kot prenašalka bolezni, bakterij; nevarna postane s tem, da živi povsod, na odpadkih, na gnilih truplih živali ali ljudi, na pljunkih itda povsod tam, kjer so tudi gnjezdi bacilov. Povsod, kamor sedla, si nabere nesnage na svoje noge ali izadke, s hrano na takih krajih vsega tudi bakterije, ki najdejo v njenih čreveh dober dom in se množe po mili volji, v slini muhe igrajo svoj ples vsakovrstne bakterije. Človek, ki je bolan na grli ali na tifusu izloča s blatom bolezniške krali iz sebe; če sedla muha na tako blato in poleti potem drugam, prav gotovo prenese bolezen.

Na štiri razne načine prenese muha bolezniške krali na človeka:

1. s slino. Trdo hrano uživa muha tako, da jo stopi v svoji slini, n. pr. sladkor, potem pa sline s raztopljenjo snovjo varka. Del aline pa ostane gotovo tudi na sladkorju, ki ga potem poje človek in z njim seveda tudi kal bolezni.

2. s puščanjem nesnage svojih nog tam, kamor stopi. Če povečamo predmet, po katerem je lažila muha, vidimo, da so na vsem njenem potu vidni sledovi njenih nog; ti sledovi pa niso ničesar drugega kot vsakovrstna nesnaga, v kateri moremo dostikrat najti tudi kako bakterijo, ki more povzročiti bolezen.

3. z odpadki. Vsak predmet, po katerem je nekaj časa lažila muha, kaže tudi že s prostim očesom vidne odpadke, ki vsebujejo to, kar je bilo pač v muhinih čreveh, torej lahko tudi bakterije.

4. četrti način je ta, da pade lahko muha v kako jed, mleko, juho itd., in se v tej tekočini stopi vsa nesnaga na njenem površju pa tudi v njeni notranjosti in bakterije morejo priti v jed.

Kako zelo strupena je muha radi bakterij, ki žive na nji in v nji, nam dokazuje dejstvo, da si lahko zastrupimo rano, če na njo ubijemo muho in marsikakega "prisajenju" so vzrok ravno muhe.

Največkrat prenaša muha krali grize, tifusa in jetike. Če je v kraju le en slučaj grize ali tifusa, nikdar nevedno, če ni muha, ki jo baa vidimo, okužena. Pa ni treba, da je nalezljiva bolezen v kraju samem, saj so znani poskusi, pri katerih je muha prenela nad 20 milj. Muha more torej preleteti tako daljavo in to

rej precej daleč zanesti nalezljivo bolezen; seveda pa more muha tudi a kakim prometnim sredstvom (v železniškem vozu ali avtomobilu) prepotovati še večje razdalje in prav daleč povzročiti obolenost na isti bolezni. Zato moramo biti za časa razsajanja nalezljivih bolezni, kar se tiče muh, še prav posebno previdni.—Jetika pa je nalezljiva bolezen, ki žanje vedno, jetičniki pljuvajo vedno, krali jetike more prenesti muha vsak čas, zato se moramo pred to nevarnostjo čuvati stalno! Tu proti nevarnosti posebno dojenčkom, ki se sami še ne morejo ubraniti muh, tako da jim te sedajo na ustnice, ali pa na "čučelji", ki ga potem dobe v usteca, a tem pa pridejo bacili jetike v otrokovo črevo. Mnogo otrok umre radi tega in če zdravnik ugotovi pri otroku črevesno ali trebušno jetiko, potem se domisli čudilo, odkod to, saj vendar ni bil nihče v družini na jetiki bolan, tuji pa tudi niso prihajali v hišo.

Kako se pa obranimo nevarnosti, ki nam jih prinaša muha? S tem, da vsa živila zavarujejo, da muhe ne morejo do njih, da je s tem, da stvari, ki so jih onesnažile muhe razkužimo in tretje s tem, kar je najbolj učinkovito: da muhe zatiramo!

Živila zavarujejo pred muhami tako, da jih zapiramo in pokrivamo. Vse, na kar se muha rada vsede, naj bo pokrito, predvsem seveda kruh in sladkor! Kupujemo je tam, v takih trgovinah, kjer muhe nimajo dostopa do takih živil, ki jih uživamo surove, kruh na gostilniških mizah naj bo vedno pokrit.—Okna kuhinj in jedilnih shramb morajo imeti polsti mesto šip drobno pletene mreže, da muhe ne morejo noter, da pa je zrak vseno svetl.

Stvari, ki so jih muhe onesnažile, je treba nesnage očistiti, predno jih nesame v usta, enako če je to jed ali pa le otroške igrače. Najbolje je, da tako jed še enkrat dobro prevremo, ker to je zanesljivo sredstvo, da uničimo bolezniške bakterije, ki jih je muha morda v jed pustila. Če pade muha v mleko ali v juho, je treba, da še enkrat zavre. Nekateri mislijo, da je jed bolj škodljiva, če je muha v jed prekuhana, kot pa, če pred namizjem padne v jed. To pa nikakor ni res! Gnusno je to morda bolj, za naše zdravje pa je bolj nevarno, če muha onesnaži jed, potem ko je ta že pripravljena, kajti bakterije žive potem daljše in kuzljivo, drugače se pa v pripravljeno jed z vrenjem itak uničijo!

Najbolj učinkovito sredstvo v boju proti muham pa je, da jih zatiramo. Lahko jih zatiramo s tem, da jim ne nudimo nikjer niti najmanjše trohice v hrano, ampak pazimo na najstrožjo snago. Jedilno posodo pomijemo takoj, jedilna miza mora biti vedno čista, vsa jedila muham nedostopna kot je omenjeno že prej, umazane čunje in brisače naj se ne povlačujejo nikjer, stanovanjska snaga mora biti na višku!

Ker pa se nismo tako daleč, da bi valjude delali tako in torej na ta najradikalnejši način ne moremo muh uničiti, ker če jih izstradamo mi, jih nakrmi naš sosed in nam jih vrne vsak dan par tisoč novih, zato si moramo pomagati še drugače. Imamo učinkovito sredstvo za pobijanje muh! Vsak pozna lepljiv papir, ki ga obesimo na mesto, kjer je največ muh, navadno sredi kuhinje pod luč ali blizu jedilne omarice, pa tudi v sobe, sploh povsod, kjer so muhe. To ni tako velik strošek, uspeh pa je zadovoljiv. Dobiti je mogoče tudi tak papir, ki ga moremo položiti na mizo ali omaro. Dobro so tudi tak kempasoda z milnat vodo, v katero more muha not, ven pa ne najde več. Vse to so dobra sredstva proti muham, ki se jih moramo v polni meri posluževati, če hočemo biti rešeni te nadlege.

Pomniti pa je treba še nekaj! Preje smo zvedeli, da se muha neznanako hitro množi, zato ni vseeno, kdaj začnemo s pobijanjem muh, temveč storiti moramo to prej, predno njih o

gromno razmnoževanje ne napravi brezplodnih vseh naših obrambnih ukrepov. Ubili eno muho meseca aprila ali maja je več vredno kot če jih uničimo na tisoče in tisoče v juliju in avgustu. Pričnimo torej takoj!

Gospodinja, ne samo čista tla, svetla posoda in dobro pripravljena jed je tvoj ponos, ampak tudi kuhinja in jedilna shramba brez muh ti dela vso čast, enako kot takoj spoznamo slabo gospodinjico, če nas pri vatopu v hišo pozdravi roj muh!

Roj se muhe, ki ni tako nedolžna kot izgleda, muha more uničiti tebe in tvojo družino; zato ji napovej boj in to takoj, dokler je čas.—"Zdravje."

TUDI JUBILEJI

Kranjska duhovščina pred 345 leti.—Kritika škofa Bizancija.—Kranjski škof Bizancija.—Za nevarnost kranjski duhovni plačali globo 25.000 cekinov!

Začetkom avgusta l. 1580 je bil Janez Tavčar, rodom iz Stanjela na Krausu, mestni župnik v Gorici, posvečen za ljubljanskega škofa. Posvetil ga je generalni vikar akvilejski, škof Pavel Bizancij. Škof Janez Tavčar je začel slovensko protireformacijo, ki jo je dovelj njegov naslednik Tomaž Hren.

Bizancij pa je l. 1581 potoval po Sloveniji, preiskoval župnišča, kaplanje in cerkve ter je podal o svojem nadzorniškem potovanju nadvojvodi Karlu obširno poročilo.

Poročal je, da duhovščina prodaja in kupuje benefice, av. zakramente in cerkvene milosti, a da je neuka in neizobražena tako, da zna komaj malo čitati in pisati. Višji duhovniki imajo po več župnij in vikarijatov ter žive po mestih, službe pa opravljajo zanje nižji duhovniki, ki se v nečem ne lotijo od navadnih jarmnikov v posvetnih podjetjih. Sola in izobrazba duhovščine po slovenskih deželah je obstojala v tem, da so vatopili kot dečki h kakemu duhovniku za minjstranta. Ko so se priučili nekoliško čitati, peti ter maševati, so postali duhovniki in sposobni za cerkvene hlapce višje duhovščine.

Škof Bizancij je pisal: "Po vsej Kranjski, kakor tudi po drugih pokrajinah ni dobili učitelja, ki bi znal otroke česa drugega naučiti kakor brati in peti. V gramatikah in drugih rešeh ne razumejo ničesar... Obiskal sem tri župnije, Cernekno, Lož in Bloke. Našel sem župnike, ki so tako nevedni, da nekateri niti kratitve ne znajo. Omeniti je treba tudi pijačevanje; mnogi kar redno izvršujejo obrt krčmarjev in konjakijskih mestarjev... Rečem, da v vsej kranjski in celjski pokrajini nisem našel več kot dva kaplana, ki sta znala vsaj nekaj, a tudi ta dva sta omakeževana s splošno infamijo: živela sta v konkubinatu... Heretiški (luteranski) predikantje so tako marljivi v svoji službi, da če bi katoliški duhovniki kazali le del te vneme, bi bilo krivoverstvo kmalu povsod iztrebljeno... Mnogi duhovniki, ko sem jih izpraševal in hotel z njimi govoriti latinško, me niso razumeli in mi niso mogli odgovoriti. Ko pa sem jim ukazal razlagati evangelij, so ga razložili po tekstu. Temu sem se zelo čudil, potem pa zvedel, da se poslužujejo prevoda sv. pisma. To sem prepovedal, in da bi se v bodoče ne mogli več posluževati prevodov, sem uničil knjige Martina Lutra, Trubarja in drugih heretikov, ki so mi prišle na tej vizitaciji v roke. Sežgal sem jih preko 2000 tisoč in rešil duse tih siromakov, ki so brali te prevode in razlage podnevi in ponoči brez ožira in strahu na peško izobčenje... Čudil sem se zelo, da sem našel še toliko pobožnosti pri ljudstvu... In končno poročam, da je demoralizirani in v infamiji živeči duhovščini kranjske in celjske pokrajine za razne prestopke naložil globo. "In teh glob bo dvajset do petindvajset tisoč cekinov, ker za ni duhovščina, niti župnika, kateremu bi ne bilo kaj ukazano glede razuzdanosti, pohujšljivega vedenja ali občejanja."

Tudi škof Tavčar je bil letnega leta na vizitaciji po Korokem

VERSKA VPRAŠANJA

VELIKE RELIGIJE SVETA. (Joseph McCabe.)

Evolucija religije.

V enem svojih člankov sem opisal zgodnji razvoj religioznih idej, to je izvor velikih religij. Sedaj pa bom na kratko opisal, kako so v teku desetstisočletij človeški rodovi prišli iz onega primitivnega stadija oboževanja do velikih obredov in mitologij, katere opazimo že v začetku zapisane zgodovine. Baval se bom v tem članku z verskim razvojem do postanka krščanstva.

Proti koncu detinske dobe človeštva je prišlo do tega, da je človek začel, kakor to stori vsak deček, gledati v sestav vsega in se zanimati za razne pojave. Postal je požoren na svojo senco in začel je verovati, da mora biti senca njegov živčni dvojnik. Mislil je, da je ta senca njegov duh, ki potuje okoli, ko on spi. Posebno ponosil si je silikal v duhu naravo pošto sence ali duš njegovih umirlih znancev in prijateljev. To paence so se mu zdele zle in hudobne in bati se je pričel ter jih oboževati. To je bil začetek religije.

S primitivne komunistične stopnje se je človek dvignil — ali padele, če hočete — do stopnje družbe, v kateri so močni močnejši ali poglavarji vladali večino. Bil so jako močnejši in njih sence so ostale močnejše tudi v svetu duhov. Bili so mali bogovi. Kakor so stoletja potekala, tako so nekdanji zemski poglavarji postajali nekaki višji bogovi v nebesih, katere je bilo treba po božje častiti. To je bil začetek bogoslužja.

Kje je bil svet duhov? Od začetka so ljudje rekli, da je v gozdovih in v temi, kjerkoli, kjer živi ljudje ne vidi duhov. Ko je postalo dovolj jasno, da duhov ni bilo v gozdu in v temi, so pravili, da so pod zemljo in visoko v gorah ali visoko na nebu med soncem, luno in zvezdami. Tako je začela vera v nebesa in pekel.

Ziviljenje se je razvijalo in ljudje so si prizadevali ga izboljšati s tem, da bolj časte bogove in so jim pripuščali. Vseah so častili uspešno, včasih ne. Zdravje človeka, njegovo blagostanje, pridelek, lov, živina, vse je bilo odvisno od pravičnega bogoslužja. Tako je nastal nekaj razred ekspertov v bogoslužju, ki so se živeli s tem poklicom. To je bil začetek duhovništva.

Ker uspehi v resnici niso bili odvisni od duhov, katerih ni bilo, ni prvoeno svestištvo imelo večjega uspeha kot drugi ljudje. Umisli si, da si morali vzroke, za kaj človek v bogoslužju ni dosegel izpolnitja svojih želja. Pripisovali so to užaljenju bogov, ker črtveniki niso bili dovolj polni ali pa, ker je človek imel prevelike grehe. To je bil začetek dshovske oblasti.

Istočasno je napredoval tudi človeški um in opazoval je pojave v naravi. Kaj je bilo tisto, kar je treskalo v gromu in prasketalo v ognju? Kaj je bilo ono rjovenje v viharju in kaj tisto, kar pretaka reke in pošilja dež na zemljo? Zakaj je orel, ujeta ali krokodil tako pošasten in močan? Zakaj je koruza zrastle vsako leto? Duhovi so kajpada delovali. To je bil začetek oboževanja dreves in kamenov, v katerih so ljudje videli povsod duhove. Bil je začetek tabuja, stroge prepovedi ubiti, jesti ali se celo dotakniti gotovih stvari.

Večji pojavi v naravi morajo biti delo večjih duhov. Zgoče sonce, silno močnejše od vsega drugega, mora biti dom nekega zelo močnega duha. Široko modro nebo, ki pošilja dobrodejni dež, pa ima tudi bliake in strahen grom, mora istotako biti dom zelo močnega duha. Luna, veter, zemlja, vsi veliki naravni

in Sp. Stajerskem ter je odstavil celo vrsto nevednih duhovnikov, krčmarjev in konjarjev ter takihokoli so živeli v očitni infamiji, a so znali komaj za alio čitati in pisati.

Tako je bilo v Trubarjevi dobi — pred 345 leti, ko se je začela slovenska protireformacija.

elementi morajo imeti močnejše bogove, ki jih delajo. To je bil začetek politeizma (mnogobogštva).

Kralji so postajali močnejši v vojnah in pri zaslanju drugih dežel in ljudstev. En vladar je požrl manjše prince in je opravi delo za deset drugih. En bog bi lahko bil namesto desetih drugih. Čim močnejšega so naredili boga, toliko bolj je bil podoben bogu. Toda nasprotni svečeniki niso hoteli žrtvovati svojih bogov in svoje podanike so pridobili, da so ali v boj za njih bogove. Bili so se boji in kdor je zmagal, tatega bog je bil večji. To je bil začetek monoteizma (enobogštva).

Človeška misel je rasla bolj in bolj. Mesta so vstajala. Toda mesta niso nikdar bila tako gostoljubna bogovom. Spisane so bile prve knjige in zastavljene vprašanja. Velik del tistega, kar je bilo pripisano bogovom, je bilo pronajdeno, da je delo plinov, pare in celo duhovnikov samih. Vprašali so: ali ni mogoče pojasniti vse narave na ta način? To je bilo ved kakor pred dvemi tisočletji — bil je začetek ateizma.

Dokase o resničnem latoru religije na opisan način sem podal v članku "Izvor religije". V desetstisočletjih, ko je bil človeški um najbolj podvržen domišljiji o duhovih, je vladala brezdanna predagodovinska ignoranca. Vendar pa je bil takrat stalen razvoj misli in verstva, da je prišlo do stopnje, katero proučujemo.

(Dalje prihodnjije.)

Majaka nabava Jugoslovanske socialistične organizacije.

V nedeljo dne 23. maja se bo v Narodni dvorani na 18. ulici in Racine ave. vršila majaka nabava srbske sekcije Jugoslovanske socialistične zveze, klub št. 20. Izbran je daljši spored. Po zbiranju govor bo imel a. Petar Kokotović. Tamburaški orbor "Crvena Zvezda" bi igral "Internacionalo". Hrvatsko-češko pevsko društvo nastopi a spavom "Illova". Boša Stojanović bo deklamiral pesem "Na braniku".

Kot zadnji del programa bo slika iz delavskega življenja "Kradljivica", predstavljena v hrvaščini. Igra je dvojezična in jo je spisal M. Bole. V igri bodo nastopili Dušan Kofur, Blanka Pešić, Miloš Pavković, Katica Vijačević, Boša Stojanović, Gjuro Maslač, Ema Ladjević in Ljubica Stanojević.

Zabava prične ob pol treh popoldne, a program ob 7.30. Vstopnina stane v predprodaji 50c, pri blagajni pa 60c.

Vsi jugoslovanski delavci in delavke v Chicagu so vabljani na to zabavo. Kar je najlepše od vse zabave, je slika iz delavskega življenja, zelo lepa igra, ki bo prvič igrana v Chicagu.

NAZNANILO NA ZAHVALA.

S tušnim areom nasnanjam znancem in prijateljem žalostno vest, da nam je nemila smrt ugrabila iz naše arede našega ljubega sinčka

MARTIN MIDOVERJA.

Umrl je v ponedeljek, 8. maja 1926, ob 5. uri jutraj v bolnišnici v Canonsburgu, Pa. Bolan je bil dva meseca in operiran je bil na čreveh. Star je bil 4 leta in 7 mesecev. Pogreb se je vršil 5. maja t. l. na katoliško pokopališče v Canonsburgu, Pa. Tem potom se iskreno zahvalimo vsem tistim, ki so mu darovali vazo, posebno hvala botru in družini Joseph Bostajpčič, ter botri Marjiti Kress iz Pittsburgha, Pa., družini Frank Staniša in Marjiti Tomšić, ki je nabirala za vazo in vsem, ki so darovali. Hvala lepa vsem, ki so nam vrgli in ki so spremili pokojnika k zadnjemu počitku, kakor tudi onim, ki so ga obiskali in čuli pri njegovem mrtvaškem odru. Najlepša hvala vsem skupaj. Tebi, dragi, nepoznani sinček, bodi lahka zemlja. Počival v miru.

Zaljubljeni oster: Martin Sr. in Franciška Midover, sinček; Albert, brat in Francos, sestra.—Vsi v Strabane, Pa.

JOŽEF PROUDHON

(1809—1865)

Jožefa Proudihona prištevajo nekateri pisni zgodovine socializma med anarhiste, drugi imajo po pet med anarhiste; oboji imajo prav. Miselní razvoj tega posebnega moža je šel v zelo krivi črti, zakaj bil je nestalen duh. Kar je imel danes za pravo razkritje, to je jutri zanj ni bilo nič vredno. Vendar pa je imel na sodobnike precejšen vpliv, zlasti s svojimi spisi, in sicer na tedanje romanske in slovanske revolucionarje. Nemci ga niso ljubili. Rojen 15. januarja 1. 1809. v Besanconu, je umrl šele 56 let star v Parizu (1865). Preživil se je z delom, deloma kot tiskarski stavec, deloma pa kot komij in žurnalst. Spisal je več zanimivih socialno ekonomskih knjig. V revoluciji 1. 1848. je bil precejšnega pomena. Pod reakcijo, ki je prišla z Napoleonom III., je bila tri leta (1849—1852) presedel v ječi. Bil je namreč eden tistih redkih ljudi, ki ni bil junak samo na jeziku, ampak ki mu je znal in hotel prepeti za svoje duhovno prepričanje tudi preganjanja. Celo K. Marx, ki mu je bil sicer zelo gorak, pravi, da je bil njegov odločen nastop v pariski narodni skupščini v prid delavcev potem, ko se je ponesrečila socialistična vstaja v mesecu juniju 1. 1848., zelo pogumen. Seveda, pravi, je bil tedaj Proudhon pred vso Evropo velik, ker je v zbornici našel majhnega nasprotnika, ki pa ni bil nihče drugi kot vodja francoske buržoazije. Ko je prišel pred sodišče, ga je

vprašal sodnik predsednik: "Vi ste vendar socialista?" — "Goto, gospod predsednik." — "Kaj pa je ta socializem?" — "Vasak poskus, zboljšati družbo!" — "Toda," je nadaljeval predsednik, "potem smo vsi socialisti." — "To je povsem moje mnenje," je potrdil Proudhon. Ta definicija socializma je sicer preširoka, pokazuje pa moža, kakršen je pač bil in kako je gledal na svet. V mladosti živel v ubožstvu, si je moral pozneje vse ubožstvo pridobiti z lastno pridnostjo. Ko je akademija njegovega rojstnega mesta 1. 1839. razpisala tekmo za najboljši spis, ki bo odgovoril na vprašanje o gospodarskih in pravnih posledicah, katere je doslej in jih bo še v prihodnosti imel na Francozem zakon o enaki delitvi premoženja med otroke, se je z odgovorom oglašil tudi Proudhon. Njegov spis je akademija sicer zavrgla, toda kljub temu je postal znamenit. Na vprašanje: "Kaj je lastnina?" je odgovoril: "Lastnina je postala tujina!" Dokazoval je, da pri izmenjavi blaga ni pravičnosti. Lastnina omogočuje kapitalistu, da plača delavcu, kateri se mu udinja, manj, kakor pa je njegovo delo resnično vredno. Tako daje lastnina temu, ki ni sejal, vzame pa tistemu, ki je ustvarjal. Na ta način omogoča zasebna lastnina tatvino in postaja tujina. Zasebna lastnina je pravičvor sedanjih socialne nepravičnosti, posebno tista, ki se pridobiva brez dela, to je s po-

možjo različnih rent in pa obresti. Pravična lastnina izvira samo iz dela, zato ima delavec pravico do polnega donosa svojega ustvarjanja. Takšna lastnina pa v bodoči družbi ne more biti zasebna pravna, kajti vsako človeško delo izvira iz kakšne kolektivne sile; torej je tudi to, kar iz tega skupnega dela nastane, skupna in nedeljiva lastnina vse človeške družbe. Zaradi tega revolucionarjskega spisa bi bil Proudhon kmalu prišel pred kazensko sodišče.

Leta 1846. je izšel njegov poglavitni spis "Filozofija siromaštva" (System de contradiction economique ou philosophie de la misere), v katerem je svojo socialno ekonomsko misel razpredel precej globoko in tudi v stran. Predvsem je v tem spisu kritično obdeloval nauk o vrednosti. "Lastnost vseh produktov, obrtnih ali naravnih, je, da služijo za preživljanje ljudi; to se imenuje rabna vrednost, njihova lastnost za medsebojno izmenjavo pa je menjalna vrednost. Vrednostni ideji ekonomski doslej niso poveljali dovoljne pravičnosti, vendar nam je treba pri tem postati. Med stvarmi, ki jih namreč potrebujemo (rabim), jih je v naravi le malo ali pa jih sploh ni. Zato sem primoran poskrbeti za produkte tistih reči, katere mi manjkajo. Ker pa tega ne zmorem sam, zato bom predlagal drugim ljudem, svojim sodelavcem v različnih poklicih, da izmenjajo svoje produkte z mojimi."

Tako se je Proudhon lotil hudo težkega problema o vrednosti, katero je delil na rabno in menjalno vrednost. Pri tem se je

posluževal Heglove dialektike, da je namreč iz teze razvil antitezo, a v sintezi izločil nasprotstvo. Rabna in menjalna vrednost se nahajata v neprestanem medsebojnem boju, ker živimo v dobi svobodne konkurence. Čim več je potrebnih (ravnih) produktov, tem manjša je njihova vrednost pri izmenjavi. To pa nikakor ni v interesu zasebnega kapitalista, ki hoče pri izmenjavi svojih produktov doseči kar najvišje cene. Zato produktov ni nikoli toliko, kolikor bi jih ljudje potrebovali, ker menjalna vrednost določa izmero produkcije same v zasebno kapitalistični družbi. To nasprotje, ki je le posledica svobodne konkurence, mogočno učinkuje na vse ostalo gospodarstvo življenja, v katerem vrednostni ideji vladuje. Takšna notranja nasprotstva pa živijo v vseh panogah gospodarstva življenja: v delitvi dela, v davčninah, v trgovini, v kreditu, monopolu. Gledati je treba takole: Tema: fevdalni monopol; antiteza: konkurenca; sinteza: moderni monopol, ki je negacija fevdalnega monopola po svoji predhodni konkurenci, obenem pa tudi negacija konkurence same, v kolikor je monopol.

Pri vsem svojem premišljanju in stremeljanju je imel Proudhon eno temeljno misel: idejo o pravičnosti. Njo da je treba uveljaviti v gospodarskem in političnem življenju. V gospodarstvem pa je mogoče doseči pravičnost le, ako se odpravijo dohodki brez dela, torej razne rente. Poleg pravičnosti potrebuje človek tudi popolno svobodo, kakaj posameznik naj bo suveren. Ta individualistični nazor ga je dosledno vodil pri oblikovanju socializma. Socialistične projekte je neumisljeno kritiziral, zlasti Fourierja. Ne da se tajiti, da je bila njegova kritika skupnosti bistroumna. Skupnost, pravi, je religija revščine. Za skupnost se more izreči le revščina, ki je prisiljen svojo življenje urediti tako, da kolikor mogoče malo stane. Naloga pa bodi, gospodarski položaj za vse tako popraviti in zboljšati, da se bodo mogli vsi odreči skupnosti. Komunistem je despotičen. Zasebna lastnina danes podjarmlja slabotne, komunistem pa hoče podjarmljati poleg tega tudi močne osebnosti. Odvzemite človeku svobodo, in on postane jeden, prikovani suženj, ki bo nosil verige svojih prevaranih upov do groba; odvzemite individualizem posamezniku, in človeštvo se bo izprevidilo v rod polipov. V skupnosti propade družina, z njo izgine ime moža in žene, očeta in matere, sina in hčere, brata in sestre; izgini bo seveda tudi pojem sorodstva in svaštva, družbe in domačnosti, javnega in zasebnega življenja. Vsa pota v skupnosti vodijo v človeštva samomor. Nasprotje Fourierju, ki je proglašal delo kot nekako breme, naglašuje Proudhon, da je delo le posebna oblika ljubezni, katera ima svoj čas. Za delo je potrebna svoboda in inteligenca. Odločno zanika, da bodo ljudje rajši delali, ako bo delovni čas krajši in bo več sprememb, kratkočasja, godb in podobne navlake. Fourier je tudi mislil, da se človeštvo, ako bi živel po njegovem sistemu, ne bo množilo preko mere, ker se dobro hranjeni ljudje manj plodoviti in da tudi žene, ki spolno občujejo z večimi moškimi, rode manj otrok. Proudhon je imenoval takšen sistem prostitutkami. Prostitutke namreč precej redko postajajo matere. Svobodna ljubezen je neplodna ljubezen, je rekel, imajoč gnus pred tistimi, ki Fourierjevimi "falansterji", kjer bodo ljudje dobro hranjeni, imeli velik komfort in dosti zabav, se bodo posvečali le prebavi, a za delo ne bo ne volje ne časa.

Leta 1848. je izšel nov Proudhonov spis "Solution du probleme social", v katerem je prišel s praktičnimi nasveti. Hotel je svoj gospodarski nauk — kakor vsi utopisti, tako seveda tudi on — prenesti v življenje. Da se prepreči dohodki brez dela s pomočjo zasebne lastnine, je predlagal ustanovitev "ljudske menjalne banke," s kakršno se je že pred njim v Londonu ponesrečil R. Owen. Njena naloga bi

bila, dvigniti cene produktom, po katerih je večje povpraševanje. Tako bi se izenačili rabna in menjalna vrednost produktov. Vsak delavec bi prejel za svoj oddani produkt menjalni list, a zanj bi si lahko vzel kakšno drugo stvar enake vrednosti. Ti menjalni listi bi polagoma nadomestili krožeči denar. Banka bi od tega posla ne imela dobička, niti bi si ne smela računati obresti. Posamezni delavec bi se osvobodil zasebnega kapitala tudi na ta način, da bi dobil od banke pri nji založene surovine in druga produkcijska sredstva, ako bi zastavil še izgotovljene produkte. Tako bi se monopol kapitala zlomil, a vse gospodarsko življenje bi odsejalonelo na pogodbeni vzajemnosti (mutualizem), puščajoč posameznikom popolno svobodo. Takšne vzajemne pravice bi onemogočile tudi trgovske krize. Te nastajajo zaradi tega, ker je delavski zaslužek prenizek, da bi mogel delavec kupovati blago, ki ga je sistem zasebne lastnine obtežil z različnimi rentami in dobički. Rešitev socialnega vprašanja bo v tem, ako se odpravijo obresti. Te banke Proudhon ni mogel oživiti, ker je moral v ječo. Pozneje je še enkrat poskusil, toda brez uspeha.

(Koniec jutri.)

RAZNO

Potomstvo Franca Jožefa na zatezni klopi. Na današnjem civilnem sodišču se obeta slijanja obravnava o čednostih in nečednostih bivšega habsburškega dvora. Gre namreč za odkodni- to telesnim komornim služabnikom pokojnega cesarja Franca Jožefa. Kot tožitelj nastopa v tem procesu prvi telesni sluga pokojnega monarha, Ketterl. Zastopa ga odvetnik dr. Frischauer in toži v imenu svojega klijenta nadvojvodino Gizelo, hčer cesarja Franca Jožefa, cesarjevo vnukinjo princezino Windischgratzovo ter nadvojvodo Franca Salvatorja kot dediča nadvojvodinje Marije Valerije.

Tožitelj opira svoje razloge na dejstvo, da so telesni služabniki pokojnega cesarja bili le slabo odkodnani za naporno delo, ki so ga imeli s pokojnikom. Ko je Franc Jožef zbolel na smrt in so mu hoteli vsiliti usmiljenke za strežništvo, je cesar to ponudbo odklonil rekoč, da so mu njegovi stari komorni služabniki ljubši kakor vse usmiljenke na svetu. Dela je bilo s cesarjem obilo. Osem dni in osem noči je moral biti služinčad nepretrgoma na nogah in je imela z njim mnogo dela tudi po smrti, ker so pokopali cesarja po velikem špankem ceremonijelu.

Ko je cesar Karl zasedel prestol, je obljubil služinčadi pokojnega monarha visoko odkodnino. Mesto odkodnine pa so morali služabniki končno podpisati revers, da se odpovedujejo materijelnim zahtevam v vsakem pogledu. Edini Ketterl se je uprl. Njegova vloga na dvoru je bila zelo odgovorna. Moč je bil znan tudi na drugih dvorih, ker je bil strokovnjak v etiketi in naravnost učenjak glede določanja uniform za posebne prilike. Nosil se je na zunaj kakor cesar in so ga posebno radi njegove brade večkrat zamenjali s Francom Jožefom. V predstavi pokojnega monarha je prišlo večkrat do komičnih zmešnjav.

Poglavitni razlog, na katerega se opira služinčad Franca Jožefa, so legati pokojnega monarha, ki je zapustil za vzdrževanje služabnikov precej velike vnote. Toda penzijski fond, ki je znašal ob koncu vojne približno 40 milijonov kron, se je akoro popolnoma izčrpal, ker je bila služinčad prisiljena na njegov konto podpisovati vojna posojila.

("Jutro.")

PREKLIC

Niže podpisani preključem vse, kar sem govoril o Vincenc Kristinu, ter oblašujem aplod, da je prišlo do tega. — John Reven, Hays, Pa. — (Adv.)

SEZNAM PRIHODNIH SLOVENSKEH ORGANIZACIJ V CHICAGO.

"Narodni Vitez" št. 39, S. N. P. J. — Plezna veselica, v soboto 22. maja v dvorani S. N. P. J.

Se Počuti Prenovljenega
Želodec je zdrav; spi dobro.
Wm. H. Sherman iz Minneapolis, Minn., piše: "Pred časom prejel sem Vaše pismo glede vašega zdravlja, Nuga-Tone. Zdravilo prejel in rečem, da je najboljša tonika, ki sem jo kdaj razbil. Počutim se prenovljenega. Moj želodec je zopet zdrav in spim dobro. Vsek se lahko obrne na me glede vašega zdravlja in povedal mu bom, kaj je za me storilo. Wm. H. Sherman."

Čitatelj tega lista bodo našli Nuga-Tone izvrstno zdravilo v takih slučajih. Poskusite ga. Isto je tako pripristo, prijetno za uživanje in učinkovito, da se boste v teku par dni čutili kako dobro se počutite. Ista poveča vašo moč in krepijoč, ojači kri, žive in telo, daje odličnejši spanec, stimulira jetra in na prijeten način regulira želodec in črevesje. Isto je pozitivno jamčeno, da vam bo pomagalo, ali pa se vam vrne de-
Na vsakem zavoju je jamstvo. Priročnik, garantirano in na prodaj, v vseh lekarnah, ali pa pošljite \$1.00 naravnost na National Laboratory, 1046 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

PRILIKA
za gazolin, postaja v bližini več mest in križajočih se cest. Ra-
no tako je na prodaj mala st-
stavica in prostor za prodaj-
mehkih pišč. Ugodna prilika
za pravega človeka napraviti
nar. Vzrok prodaje je bolezen
lastnika. Pišite še danes ako
zanimat za ta prostor. \$1000,
tako, ostalo mesečno v enem
tu. Pišite na naslov: 401 Cur-
Bldg., Pittsburgh, Pa. — (Adv.)

DA SKUHAS DOBRO P-
VO, PIŠI PO NASE
PRODUKTE.

Imamo v saloni slad, hmelj, slad-
in vse druge potrebščine. Posku-
in se prepričate, da je doma pri-
tuhni vedno le najbolj in na-
naj.

Groceries, sladkarij in v-
dajna delavnica damo primeren
pust pri vaših naročilih. Pišite
informacij na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland,
(Adv.)

NAZNANILO ROJAKOM.

prijateljem in znancem, ter vsem mojim odjemalcem širom Amerike
zahvaljujem za naklonenost, katero ste mi iskali s obilnimi naročili, k-
terih je bilo dvakrat več letos kot prošle leto.

To je dokaz, da moje klobase in prekajano meso je vresnici prve vr-
ste in da so odjemalci zadovoljni je moj največji uspeh. S prvim ju-
nem tega leta preneham raspolagati moj izdelak, ker bo potem nastalo pre-
vrsto. Torej nudi se vam še prilika, da si hitro naročite v tem času klob-
in drugega mesa, da boste imeli dovolj na črni poletje. Jamčim vam, da
se ne bodo pokvarila. Pošljem vam jih 5 funtov ali več. Denar se pol-
a naročilom pošljuna je plačana oskrba vtiata. Pišite na naslov:

JOSEPH LESKOVAR,

610—14th Street, Racine, Wis.

P. S. Prihodno jesen bom preskrbel, da bo vsak rojak imel prili-
navit si moje fine prave domačega izdelka krvave in mesene klobase
doma pri svojem gročistu, valed tega prosim, da mi pošljete imena
naslove vseh gročic lastnikov, s katerimi bom stopil pozneje v stvezo
tako ustregel vsem širom Amerike. (Adv.)

Krasen spomin je

Egyedvianka spominata S. N. P. J. knjiga

"AMERIŠKI SLOVENC"

Knjiga je ilustrovana s nad 200 slikami, obsega 632
strani, je krasno trdo vezana v plavih platnicah in ima
slate črke besedilo na hrbtu, ter krasen zlat snak
S. N. P. J. na sprednji platnici. Sobotarje in sestre
S. N. P. J., ter drugi rojaki, knjiga je prvovrstno delo
in na finem Star English papirju tiskana. Naročite
tako!

Gena je \$5.00

s pošilnino vred.

Naročnino pošljite na upravlništvo Prosveta,
2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill.

Naročite lahko tudi ZAPISNIK & REDNE
KONVENCIJE SNPJ, mehko vezan, cena 50c

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJENA VSA V TISKARSKO
OBRT SPADAJOČA DELA.

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice,
časnike, knjige, koledarje, letake itd. v sloven-
skem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem,
angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA
NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA
TISKOVINE NAROČA V SVOJI
TISKARNI.

CENE ZMERNE, UNILSKO DELO PRVE
VRSTE.

VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TI-
SKARNE. Pišite po informacije na naslov: S. N.
P. J. Printery, 2657-59 South Lawndale Avenue,
Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA UST-
MENA POJASNILA.

NAROČITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENC"

SVETNIK

Spisal Anton Fogazzaro.
Prevel Pastuška.

(Dalje.)

"Dobro," je dejal Karilino, "ker nocoj ravn-
no sije mesec, mi je od desetih do polnoči treba
šetanja z Noemi in s tabo, da si napravim za-
plake."

"Ali naj se preoblečem v duhovnika?" je
odvrnila Jeanne ter odšla. Noemi ji je hotela
slediti, a Jeanne sama jo je prosila, naj ostane.
Ostala je ter povedala Karilinu, da je neveden
tako sestre. Karilino je izbrskal iz kupa not
svetke Bacha ter zamrmral, da ona ne razume
ničesar, prav ničesar. Praskala sta se nekaj
časa in niti Bach ju ni mogel takoj sprijateljiti:
precej dolgo sta tudi med igranjem vztrajala
v medsebojnem zbadanju, najprej radi Jeanne,
nato radi pogrebenih not. Končno je zmagal
bistri glasbeni studenec, ki sta ga njuni jezi
trgali kakor dvoje penetih se skal, ter stekel
gladko navzdol, odražajoč v svojem zrcalu nebo
in idilične bregove.

Jeanne si je nesla v sobo Vailjivko, a ni je
brala več. Tudi iz njene sobe se je videl Lac
d'amour. Sedla je poleg okna ter opazovala
tam za mostom in za golimi vrhovi okroglih
dreves med posameznimi hišami točasto pri-
kazen zelo visokega zvonika, zagrnjenega v
modrikaste meglice. Čula je pobožno žubore-
nje jasne Bachove žile in mislila na don Josipa
z onim otočnim čuvstvom, kakor ga ima, kdor
se za vedno oddaljuje od ljubljene hiše, obrača
vsak trenutek pogled nazaj in vidi, da se za
ovinkom skriva zadnji ogel in zadnje okno. Nje-
na žalost je imela živo, nemirno ost. Pisali so
ji bili, da so med papirji umrlega našli tudi za-
pečaten poveljek s temle nadpisom od njegove
roke: "Izvršitelj moje oporoke naj to izroči v
roke monsignorja škofa." To naročilo se je iz-
vršilo in glasovi, izhajajoči iz škofije, so trotili
da je v povezku bilo pismo don Josipa Njegovi
Prevzivenessi in zraven zapecaten ovitek s pl-
savo druge roke: "Odpri naj se po smrti Pe-
tra Malronija". Prijavedovali so tudi tale ško-
fov dvoriti: "Upajmo, da se gospod Peter Mal-
roni, neznanega bivališča, zopet prikaže ter nam
pove, da je umrl."

Jeanne ni vedela, da je Peter Malroni pred
ovo nočjo, v kateri je bil pobegnil od doma brez
sledu, izročil don Josipu napisano povest o pri-
kazni lastnega bodočega življenja in lastne smrti;
tudi o tej prikazni ni ona ničesar vedela, ki jo
je imel Peter v cerkvi blizu norišnice, kjer je
umirala njegova žena. Kaj bi moglo biti v
zapecatenem zavitku? Gotovo kak njegov spis.
A kateri? Najbrž izpoved vse njegove krivde.
Zamisel in oblika tega dejanja sta natanko od-
govarjala njegovemu prirojenemu misticismu,
prevladovanju njegove domišljije nad razu-
mom, vsej njegovi uravni fiziozonomiji. Tri
leta so potekala od onega dneva, ko si je Jeanne
obupana rekla v Venu di Fonte Alta, da ne bi
več hotela ljubiti Petra in da bi sploh ne mogla
ljubiti ničesar več na svetu. Še ga je ljubila
tako in še ga je kakor dotlej presojala s svojimi
od svoj neodvisnosti razumom: ta neodvisnost
je bila, kakor je vedela, njegova pomanj. Sedla ga je
strogo v vseh njegovih dejanjih, v vsem njego-

vem obnašanju, od trenutka, ko ga je z živo
mlado silo zavojevala v samostanu v Pragi, pa
do hipa, ko so se njune ustne združile poleg pla-
vališča v Acqui Barbareni. On se je bil izkazal
nezmožnega za ljubezen, nezmožnega za de-
janje, neodločnega in ženskega v gibljivosti svoje
duše. Evo, in takšen, ženski, je ostal do kon-
ca; ženski in nezmožen, da bi podvrgel kakršni-
koli moški sodbi svojo lastno mistično hste-
ričnost. Morebiti je bilo v tej razsodbi nekaj
nepopolne odkritostnosti, nalašč pretirana
ostrost, brezuspešen sklep upora proti premoč-
ni, nepremagljivi ljubezni.

Ce je vstopil med redovnike, je Jeanne ve-
dela naprej, da se bo kesal. Njegova čutnost
je bila preveč živa. Ko mine prva doba bolesti
in gorečnosti, se čutnost prebudi na novo ter
ga povede zopet v odpor proti veri, ki bolj nego
v razumu korenini v čuvstvosvanju in v navadah
prvih let. Toda ali je v resnici šel med redov-
nike? Jeanne se je zdelo, kakor bi ji velikani-
ski zvonik Naše Gospe s svojim tenkim, v ne-
bo zaplitenim vrhom, žalostni zidovi ženskega
samostana, ubogi, stoječi, temni Lac d'amour
in celo sam slovesni molk mrtvega mesta šepet-
tali, da je šel, a da bi tudi bilo praznovestvo,
ko bi jim verjela.

"Kam gremo?" je vprašala Jeanne ob de-
setih, natikajoč al rokavice, dočim si je Karil-
no, izročil gospodični Noemi eden konec svoje
neznanako dolge, nategnjene prepaske, pritrilid
drugač k zatilniku ter se vrtil krog svoje osi
kakor vreteno, dokler mu ni vrat postal debe-
lejši od glave. "In duhovnik z devetimi križi
moram biti ravno jaz?"

Karilino se je razsrdil, ker se je Noemi
smejala in ni dovolj nategovala prepaske, kakor
bi bila morala.

"Ti ali ona — vseeno," je odvrnil roman-
pisec, ko mu je Noemi pritrčila prepaško z za-
ponko ter ga odpustila. "In pojdi, kamor
hočeta! Samo da gremo zdaj proti središču in
se pozneje vrnemo ob drugi strani Lac d'a-
moura. In govorita o čemerkoli, kar vaju zelo
zanimata."

"In vi boste zraven?" je menila Noemi.
"Kako bi bilo to mogoče?"

Karilino ji je pojasnil, da se jima ne pri-
druži, da jima bo sledil z beležnico in avinčni-
kom v roki. A morali se bosta vsaj toliko časa
ustaviti, kakor bo njemu prav, in ubogati, ka-
darkoli jima izrazi kakšno svojo željo.

"Dobro," je rekla Noemi. "Za sedaj poj-
dimo na Obrežje rožnega venca gledat labode."

Napotili sta se proti Naši Gospe, Karilino
je sledil dvajset korakov za njima. Spočetka
se je med sprednjim in zadnjim oddelkom pletel
po zapuščenih ulicah neprestan prepri. Spre-
dnji oddelk je korakal prehitro in Karilino je
vpil: "Z devetimi križi? Z devetimi križi?",
ali pa se je smejal in Karilino se je jezil: "Kaj
uganjata? Kaj uganjata? Tiho!", ali je ob-
stal in gledal kako staro cerkev, konice in čudna
slemena v mesečini, pokopališče zraven cerkve
in Karilino je bodril: "Govorita vendar, menita
se, napravita kakšno kretnjo! Ne z nosom v
zrak!" Sprednji oddelk se je upiral, najhuje
Noemi. Obrnila se je proti Dyerju, cepetala
s nogami in protestirala, da se vrne raje do-
mov, če je skrajno dolgočasni romanopisec v
prevezah ne pusti na miru s svojimi ukazi in
očitki.

(Dalje prihodnj.)